

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Izglītības un zinātnes
ministrija

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Latvijas Universitāte
Pedagoģijas, psiholoģijas un
mākslas fakultāte

IZGLĪTĪBAS PĒTNIECĪBAS
I N S T I T Ū T S

Starptautiskā mācību vides pētījuma OECD TALIS 2018 rezultāti:

**skolotāji un skolu direktori –
kvalifikācija, nodarbinātība un slodze, darbā ievadīšana un
profesionālā pilnveide**

**Andrejs Geske
2019. gada 3. decembris**

OECD TALIS 2018

- TALIS trešais cikls: 2016. – 2019.
- Par otro ciklu – monogrāfija ***Skolotāji Latvijā un pasaulē*** (ipi.lu.lv)
- Galvenās TALIS 2018 tēmas – skolotāju un skolu direktoru profesionālā prakse, skolotāju izglītība, skolas vadība un līderība, mācību pieejas, skolas klimats, skolotāju pašvērtējums, apmierinātība ar darbu, skolas vide, inovācijas, pieejamība un dažādība.

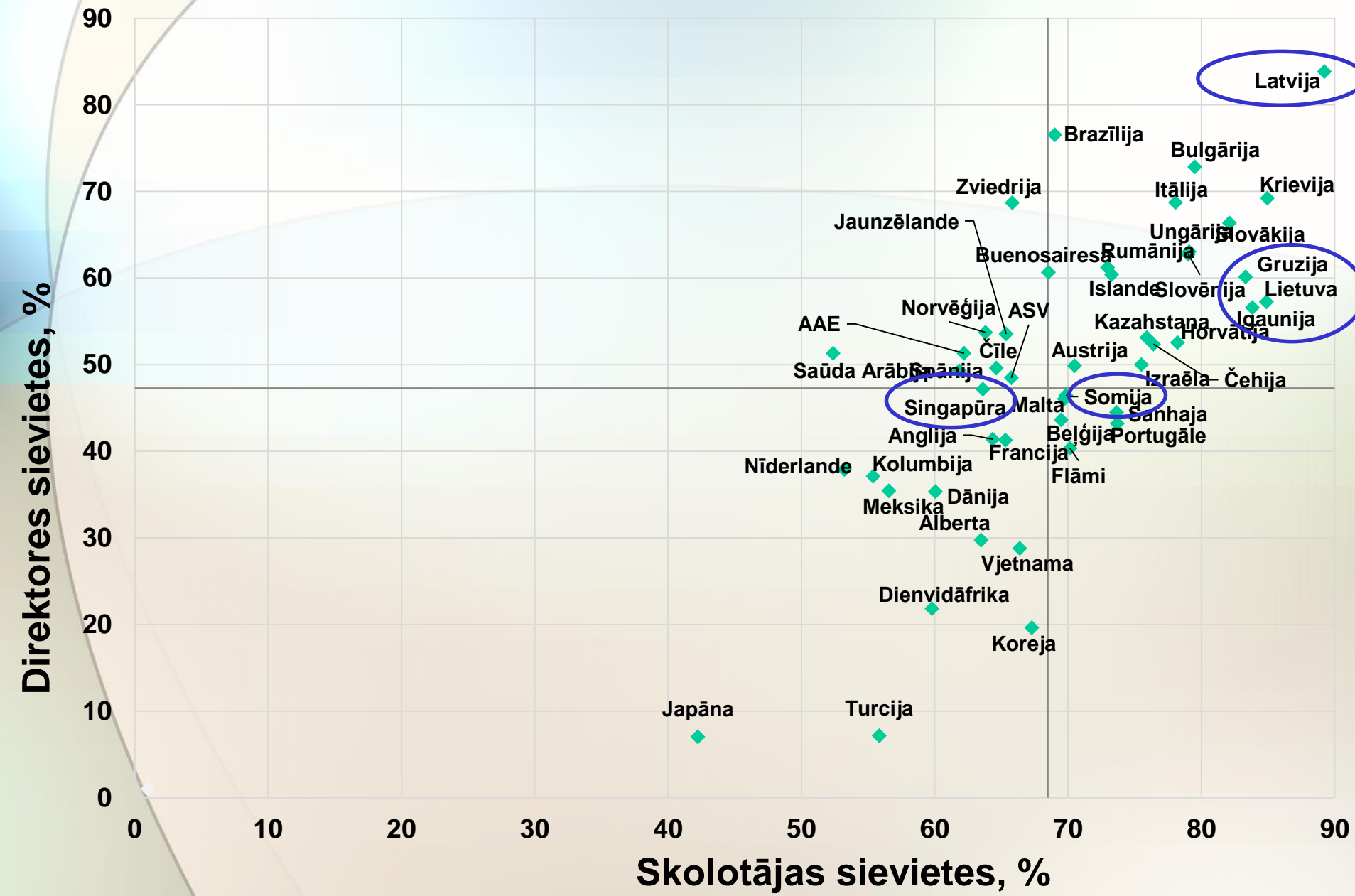
OECD TALIS 2018

- Kopumā pētījumā, aptaujājot pamatskolas vecāko klašu skolotājus un viņu skolu direktorus, piedalījās 47 valstis vai valstu daļas.
- No Latvijas piedalījās 135 skolu 2315 skolotāji un 136 skolu direktori.

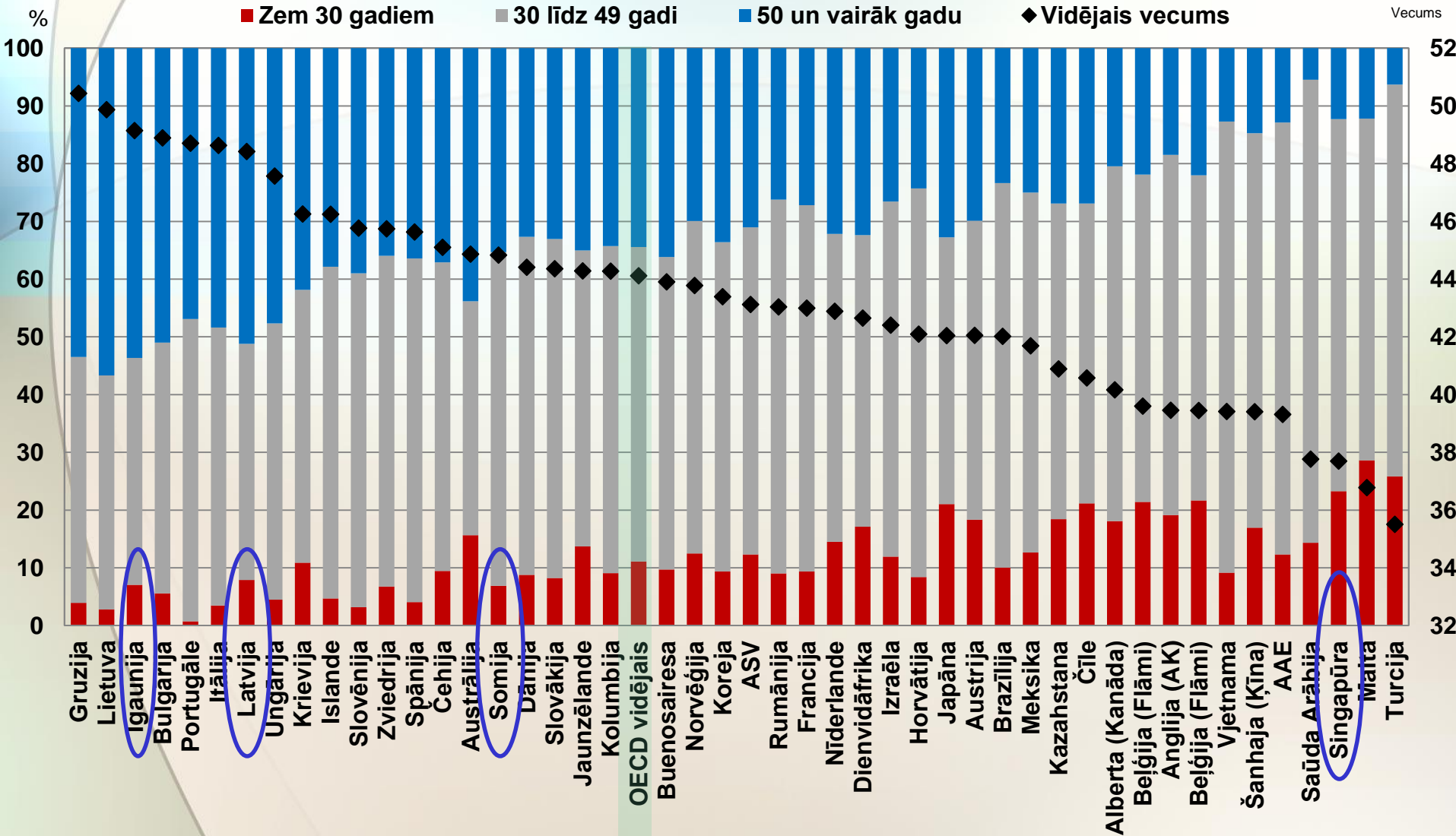
Liels paldies pētījuma dalībniekiem!

DZIMUMS, VECUMS UN STĀŽS

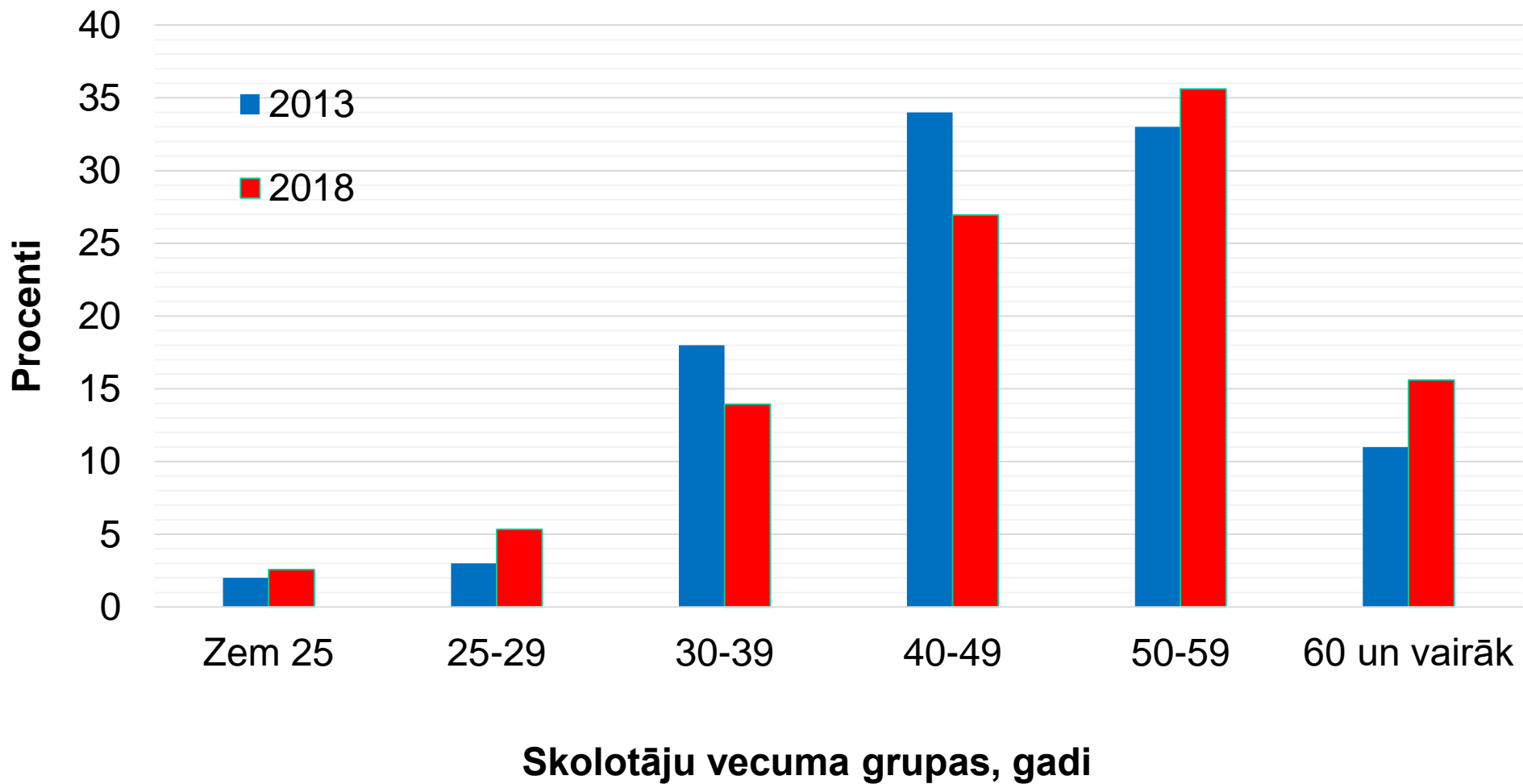
Direktores un skolotājas

TALIS 2018 daļībvalstu skolotāju vecums

Skolotāju vecuma grupas Latvijā

■ 50 gadus veci un vecāki (2018) ◆ 50 gadus veci un vecāki (2013)

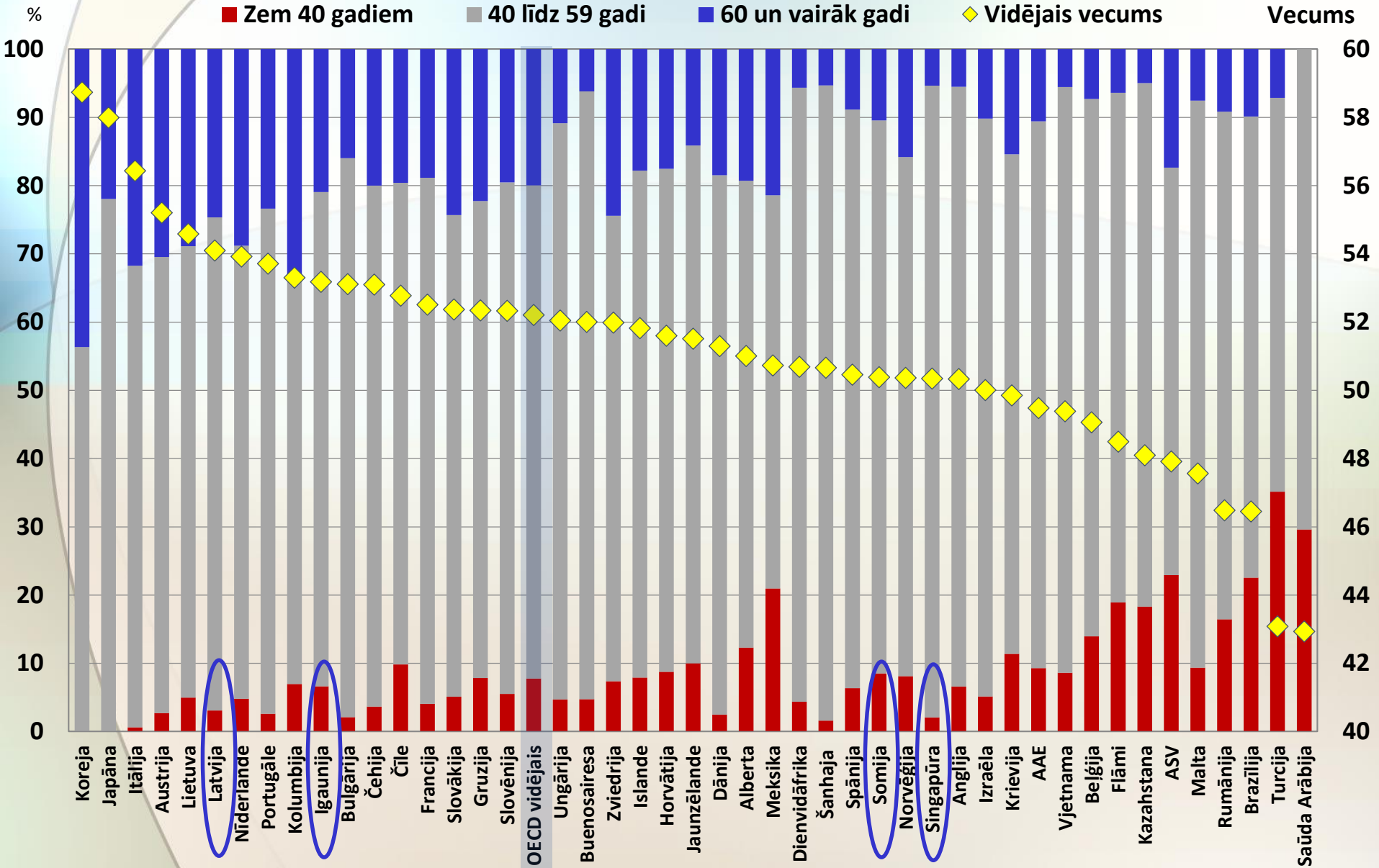
0 10 20 30 40 50 60%

Skolotāji

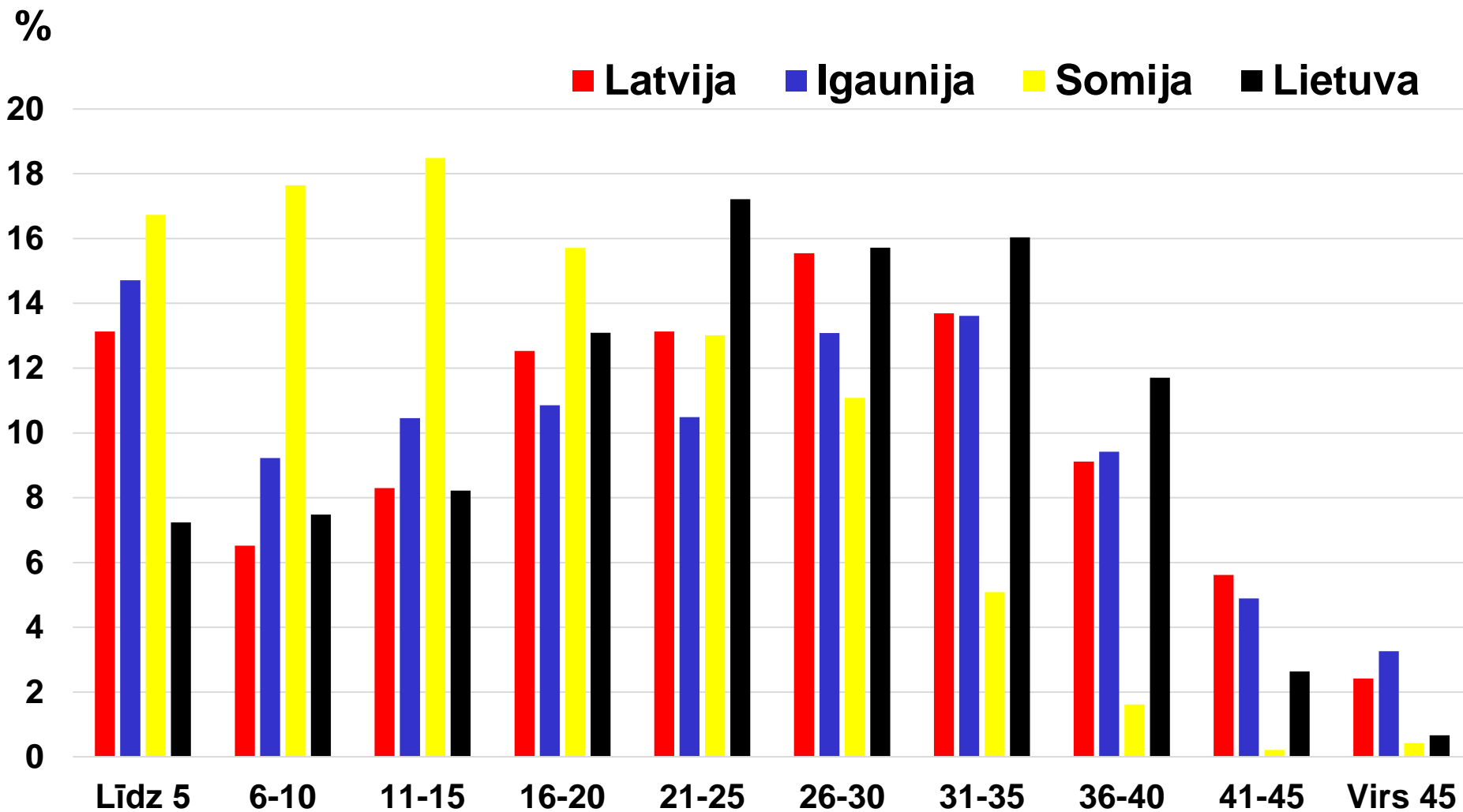

- Igaunija
- Gruzija
- Latvija
- Bulgārija
- Itālija
- Portugāle
- Islande
- Čehija
- Spānija
- Zviedrija
- Jaunzēlande
- Somija
- Koreja
- Slovākija
- Japāna
- Dānija
- Nīderlande
- Norvēģija
- Austrālija
- Francija
- Čīle
- Izraela
- Rumānija
- Meksika
- Horvātija
- Brazīlija
- Beļģija (Flāmi)
- Alberta (Kan))
- Anglija (AK)
- Šanhaja (Ķīna)
- Singapūra

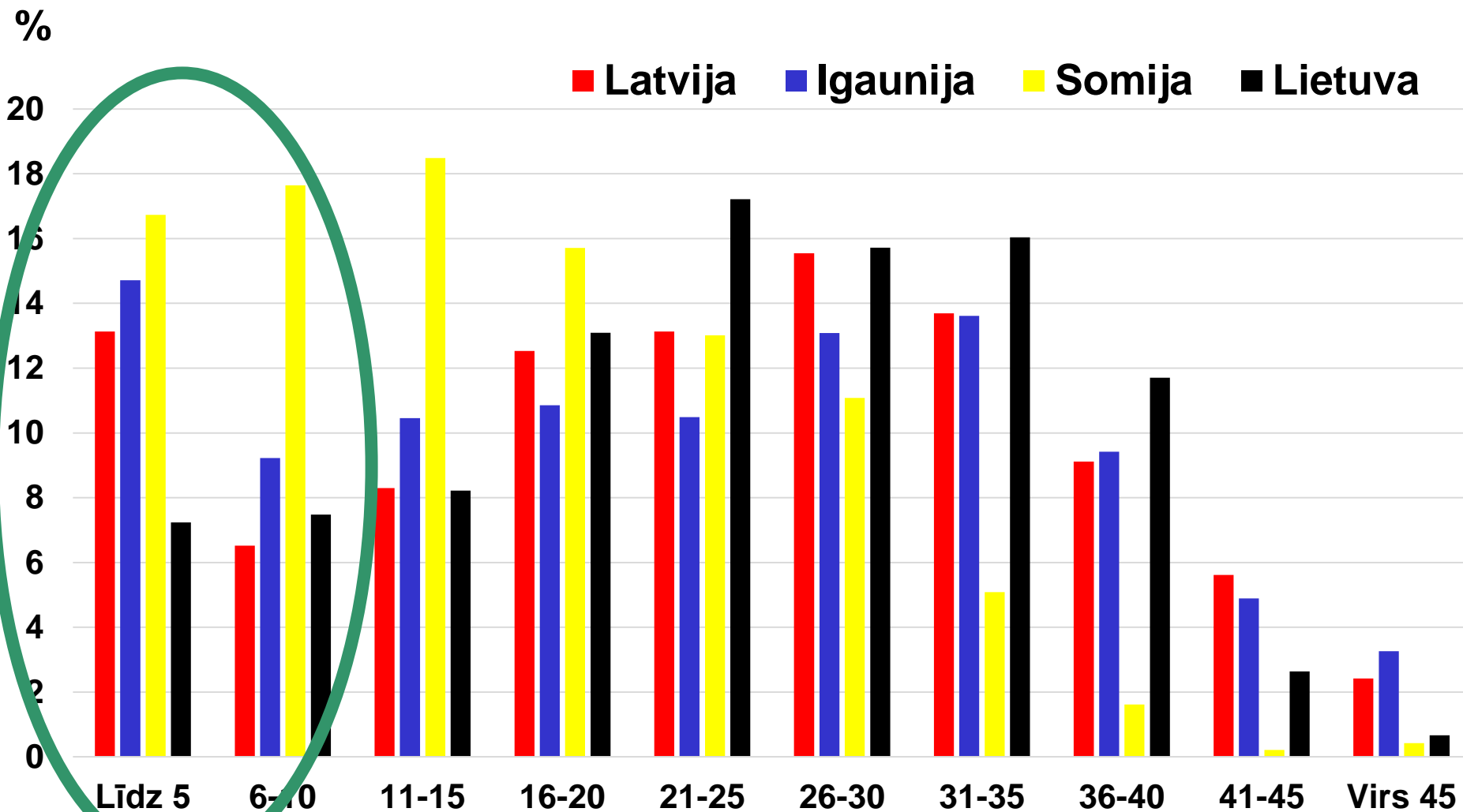
Skolu direktoru vecums

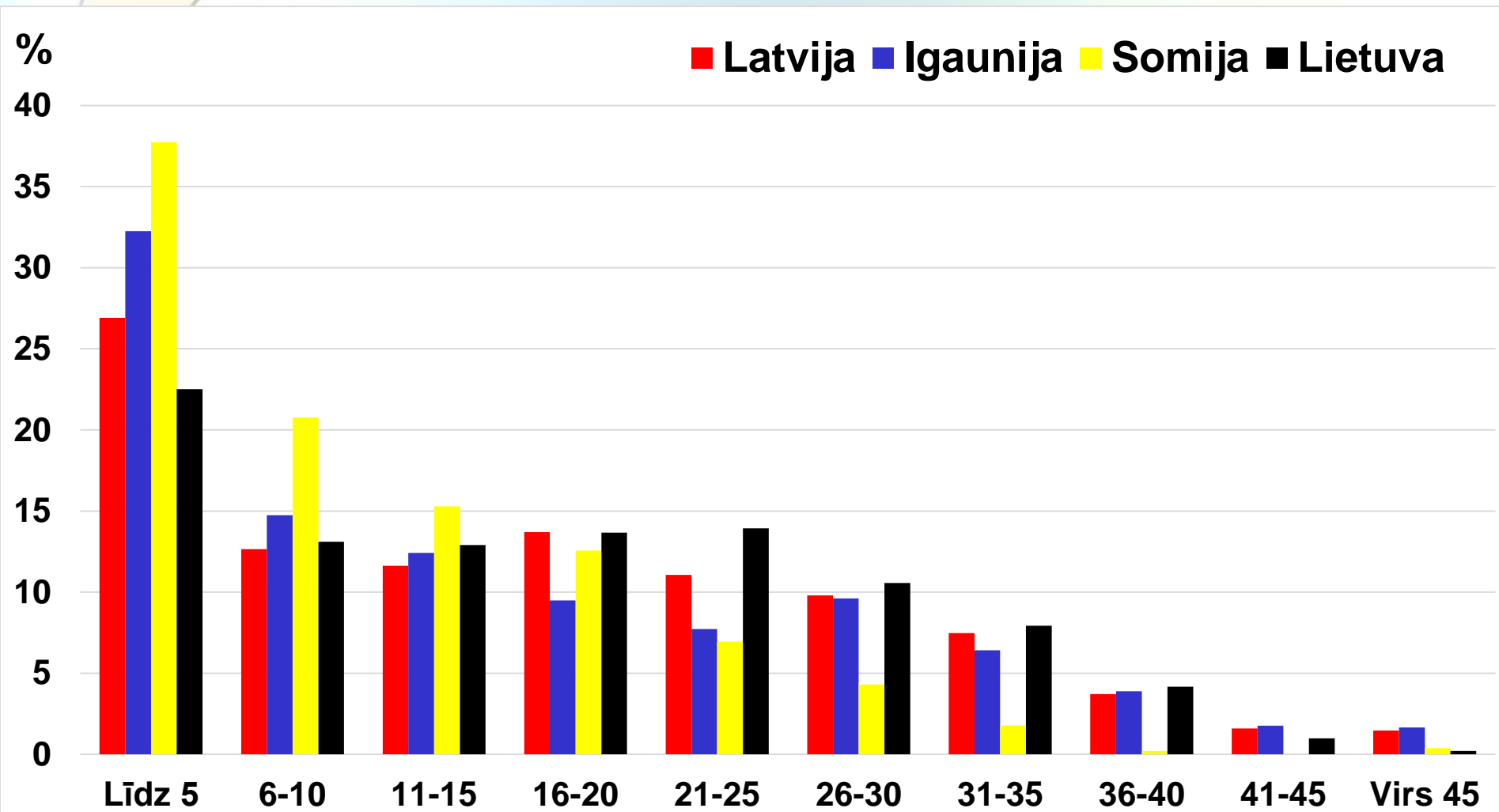
Skolotāju sadalījums pēc stāža

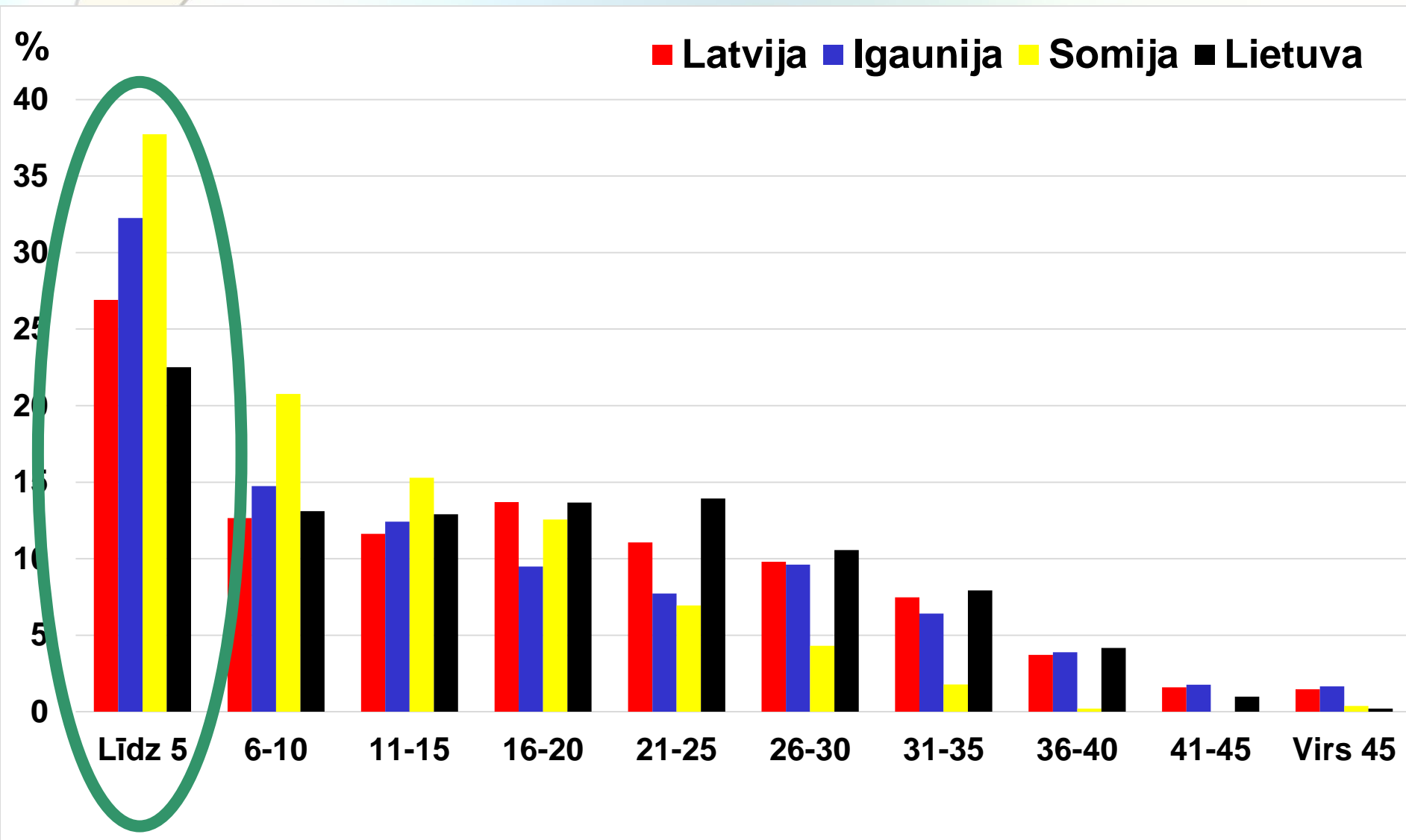
Skolotāju sadalījums pēc stāža

Skolotāju stāžs patreizējā skolā

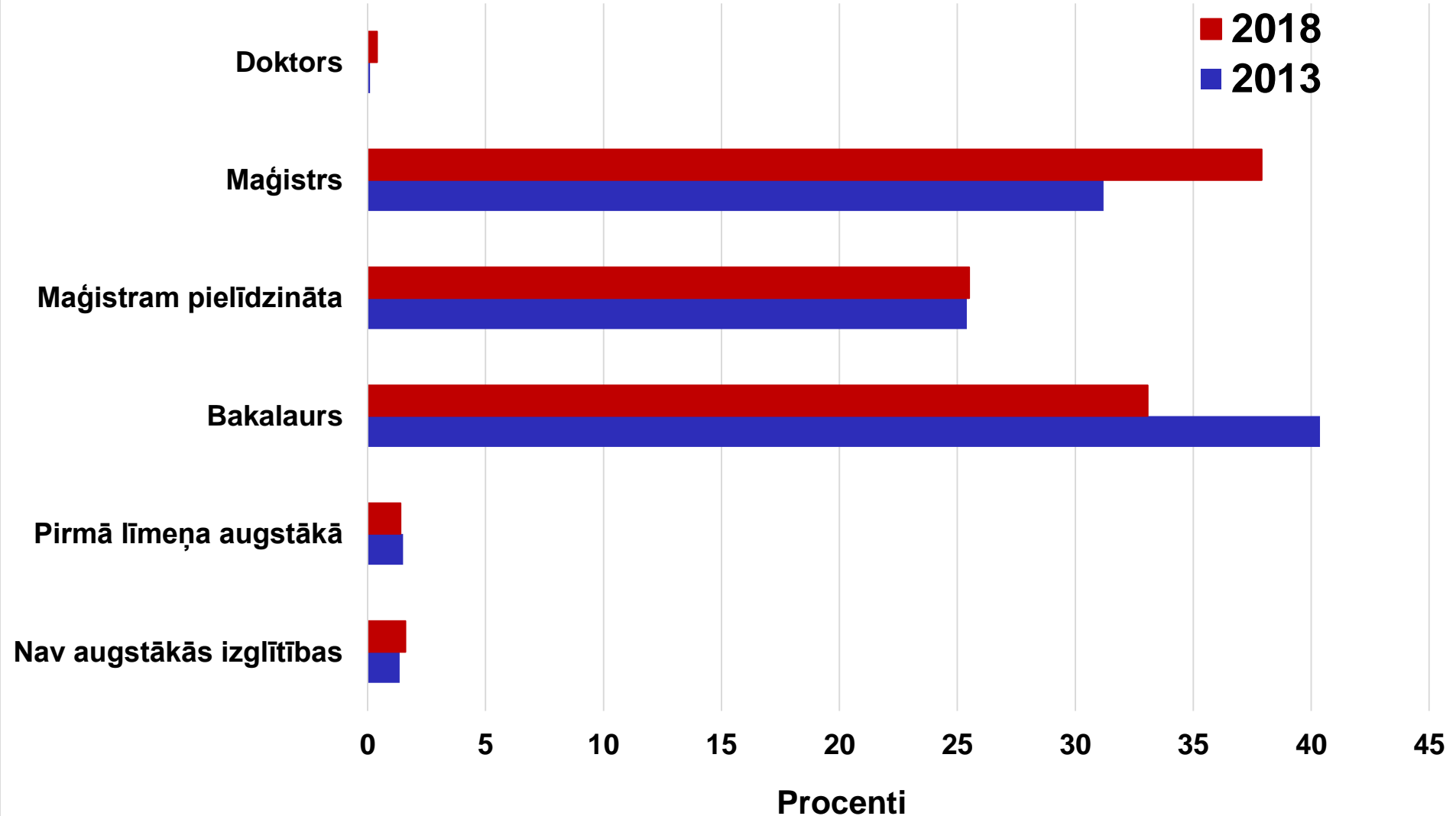

Skolotāju stāžs patreizējā skolā

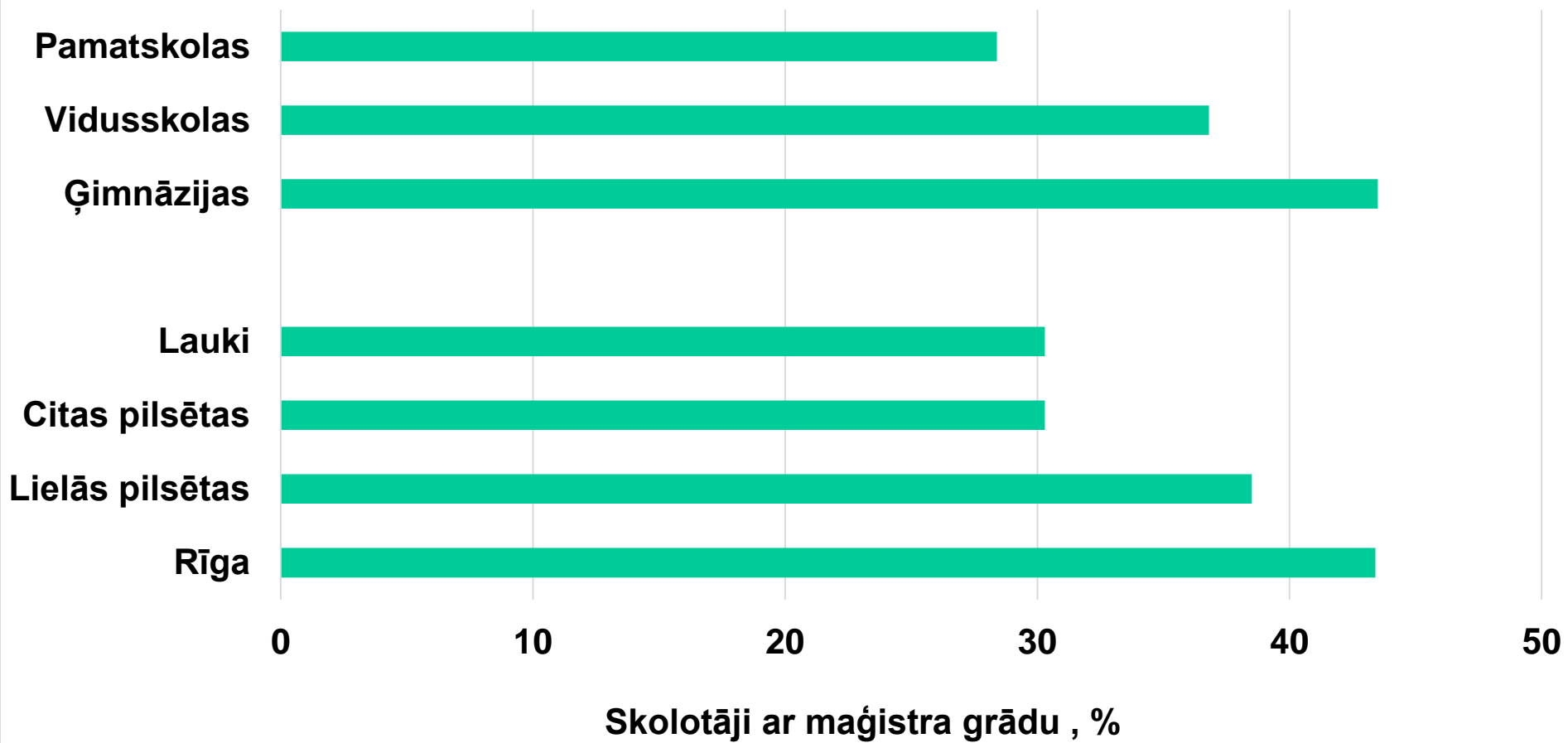

IZGLĪTĪBA

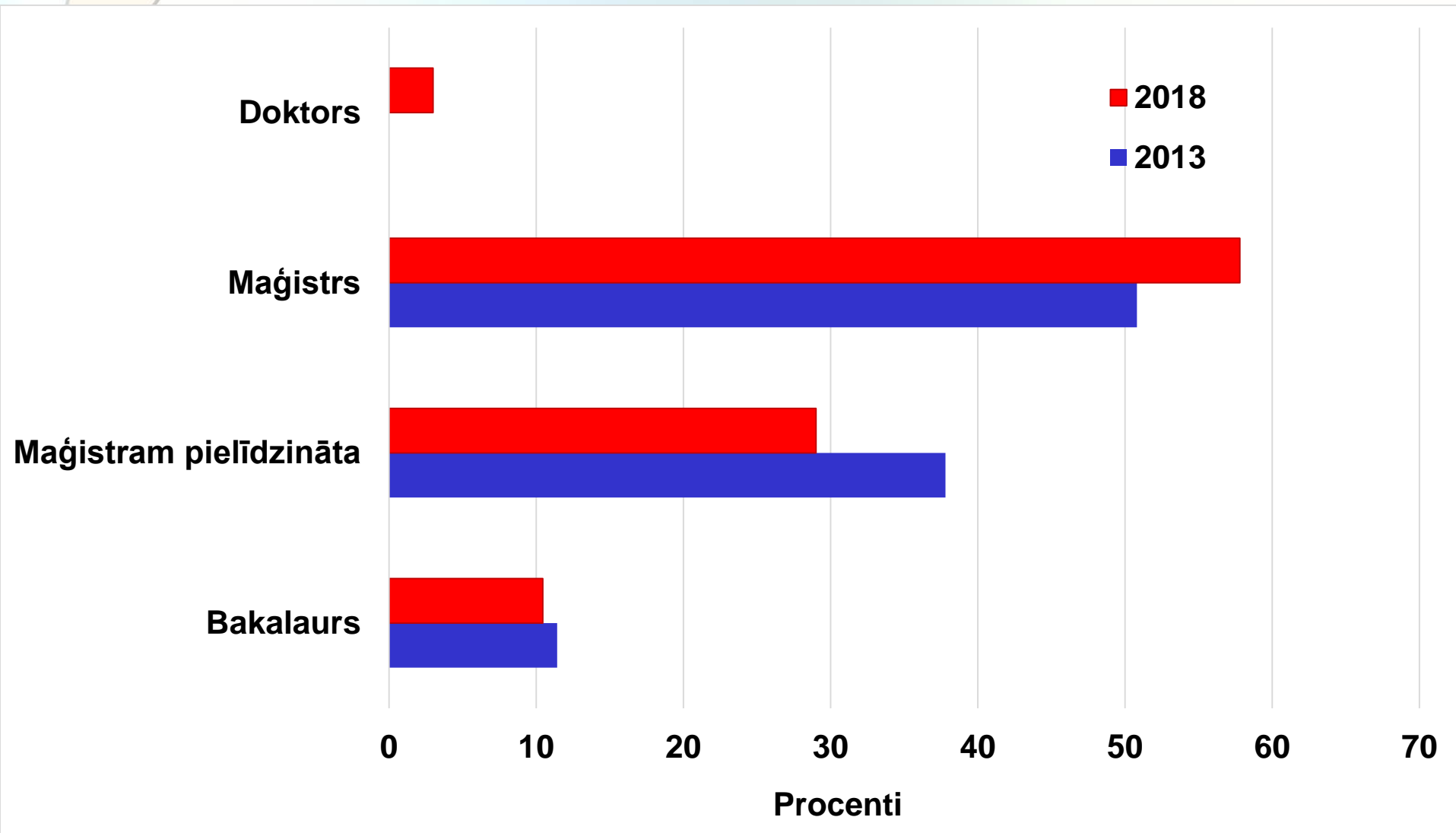
Skolotāju izglītība

Skolotāji ar maģistra grādu

Skolu direktoru izglītība

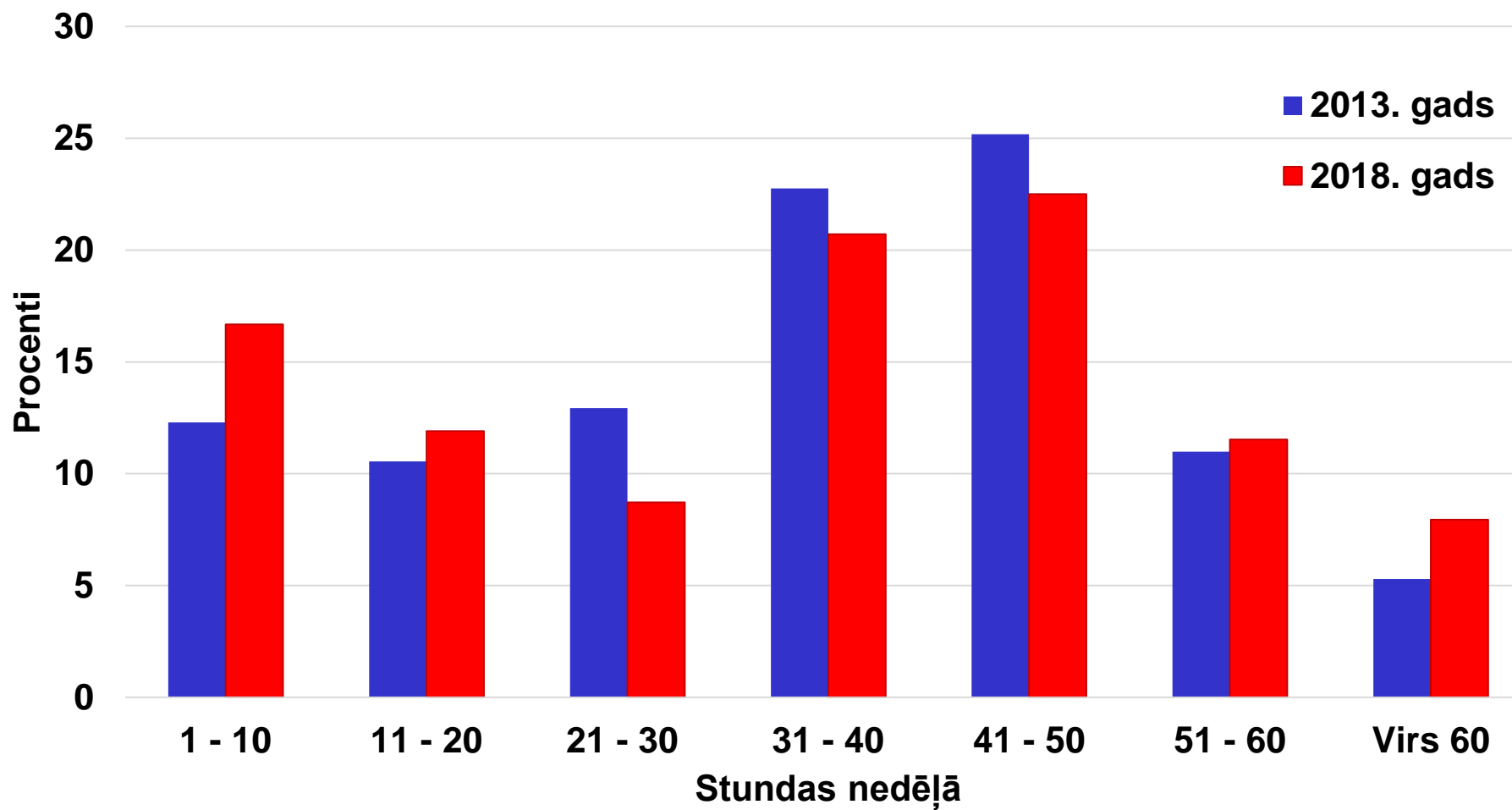
NOSLODZE

Skolotāju darbs kopā un klasē nedēļā

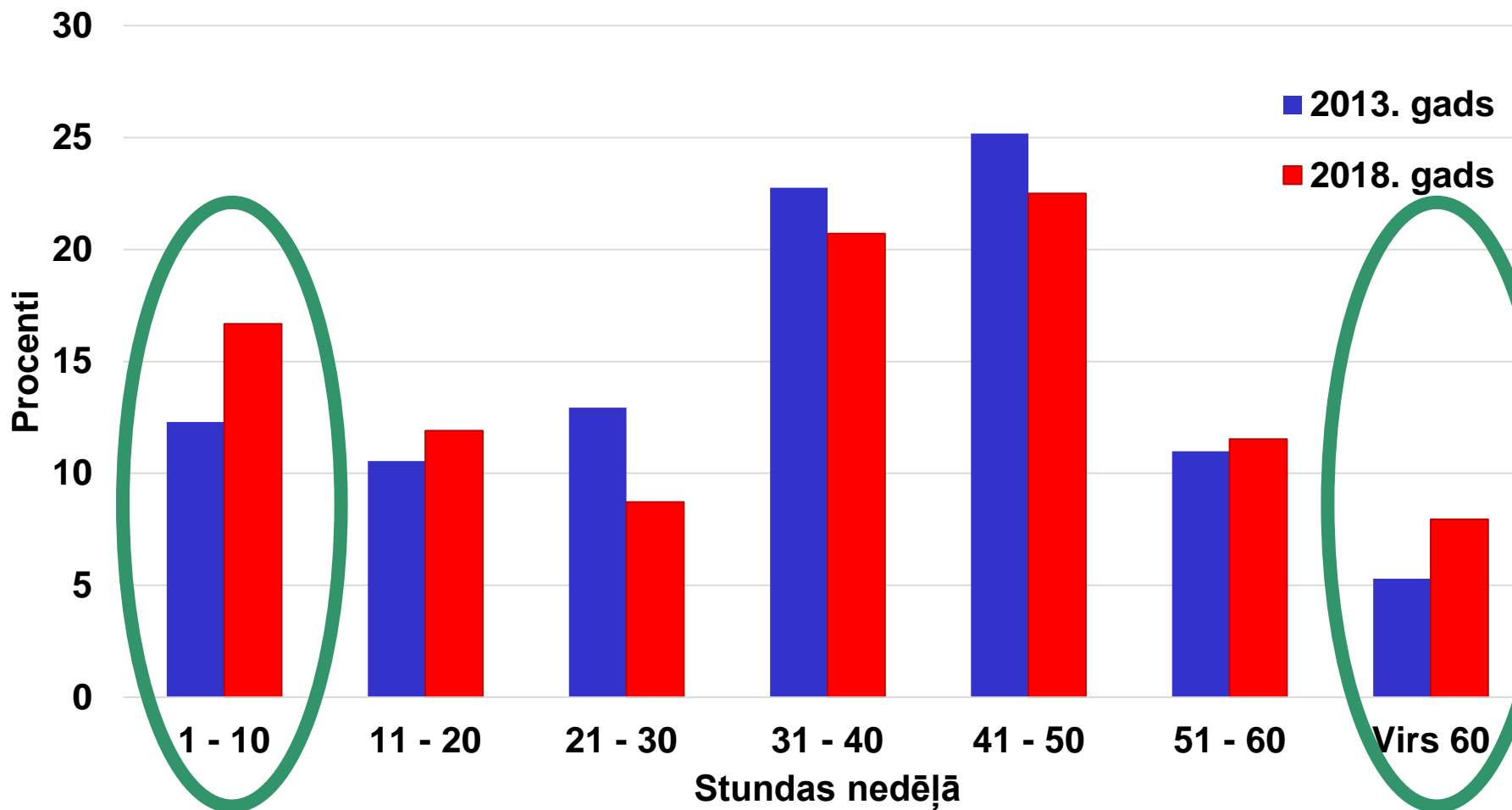
- Kopā – no 25 st. (Gruzija) līdz 56 st. (Japāna)
- Klasē – no 16 st. (Norvēģija) līdz 28 st. (ASV)

	Kopā	Klasē
• Latvijā –	35 st.	21 st.
• Igaunijā –	36 st.	21 st.
• Somijā –	32 st.	21 st.
• Lietuvā –	35 st.	19 st.

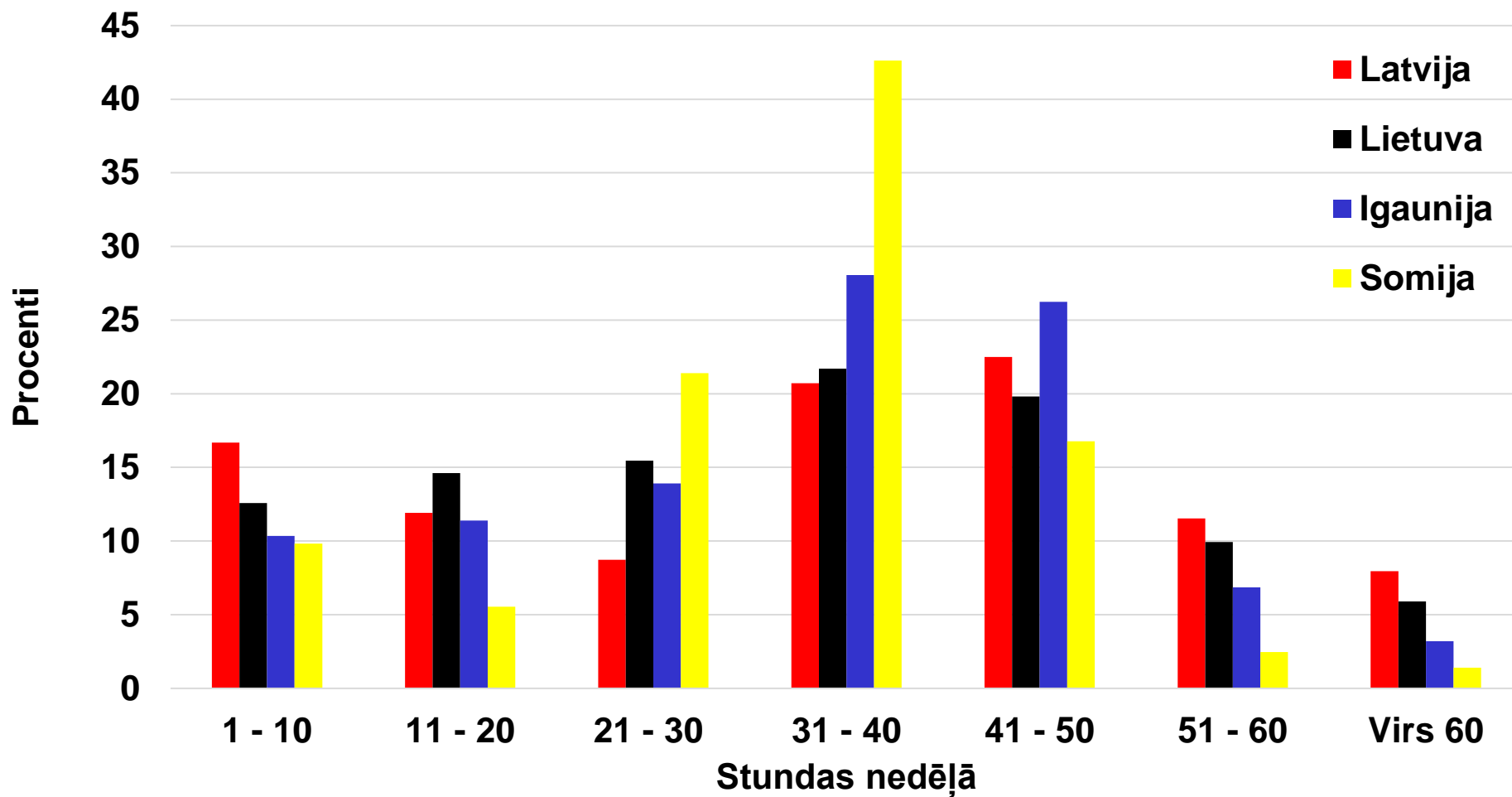
Skolotāju darba stundas nedēļā

Skolotāju darba stundas nedēļā

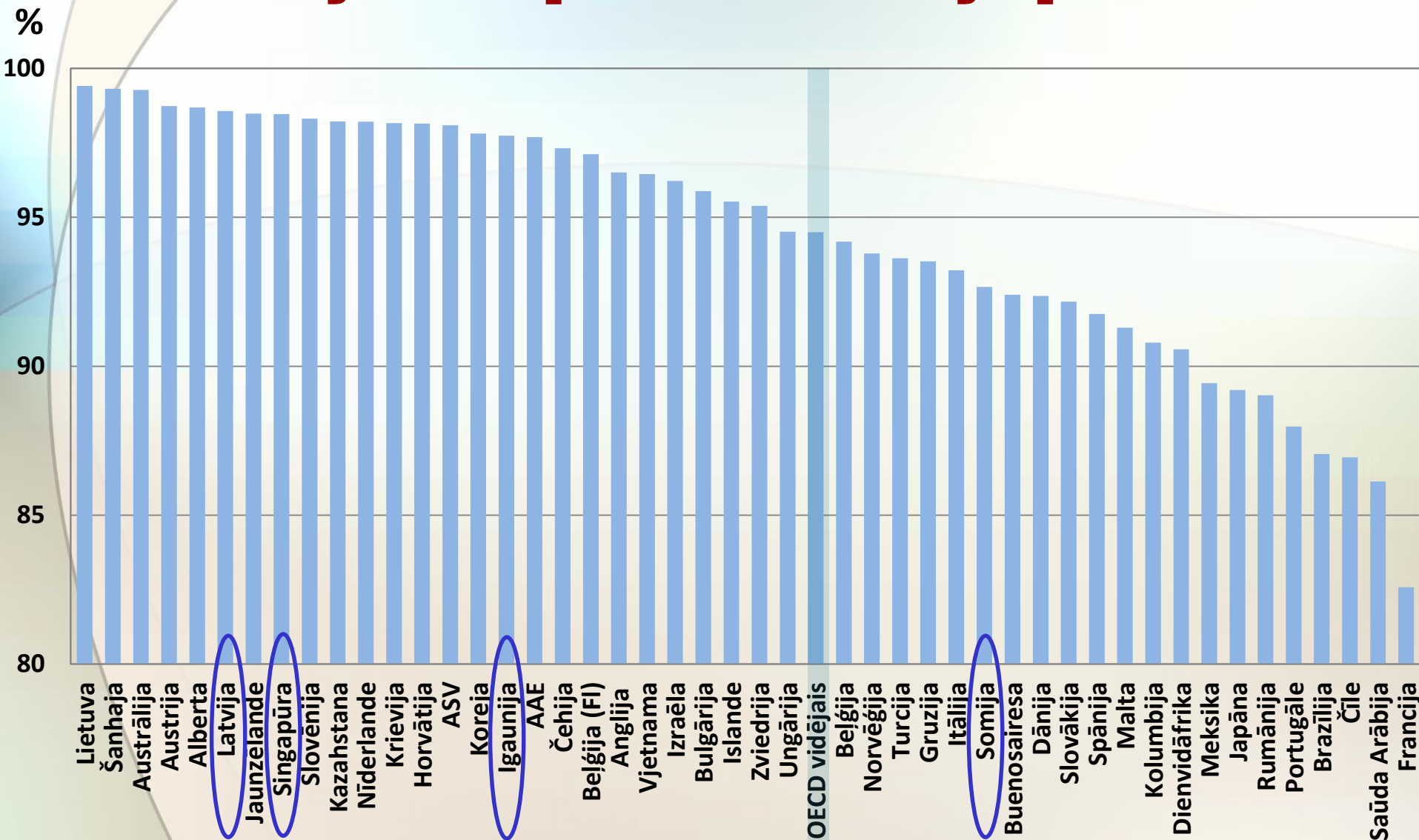

Skolotāju darba stundas nedēļā

PROFESIONĀLĀ PILNVEIDE

Skolotāji pēdējo 12 mēnešu laikā iesaistījušies profesionālajā pilnveidē

Skolotāju iesaiste profesionālās pilnveides aktivitātēs Latvijā

Profesionālās pilnveides aktivitātes	2013	2018
	Klātienes kursi	89
Profesionālās literatūras lasīšana		81
Izglītības konferences	60	71
Kolēģu un/vai pašnovērošana		61
Darba vizītes citās skolās	52	58
Citas aktivitātes		39
Dalība skolotāju sadarbības tīklā	37	38
Darba vizītes uzņēmumos	21	31
Tiešsaistes kursi		30
Formālās kvalifikācijas programma	13	18

Skolotāju iesaiste profesionālās pilnveides aktivitātēs

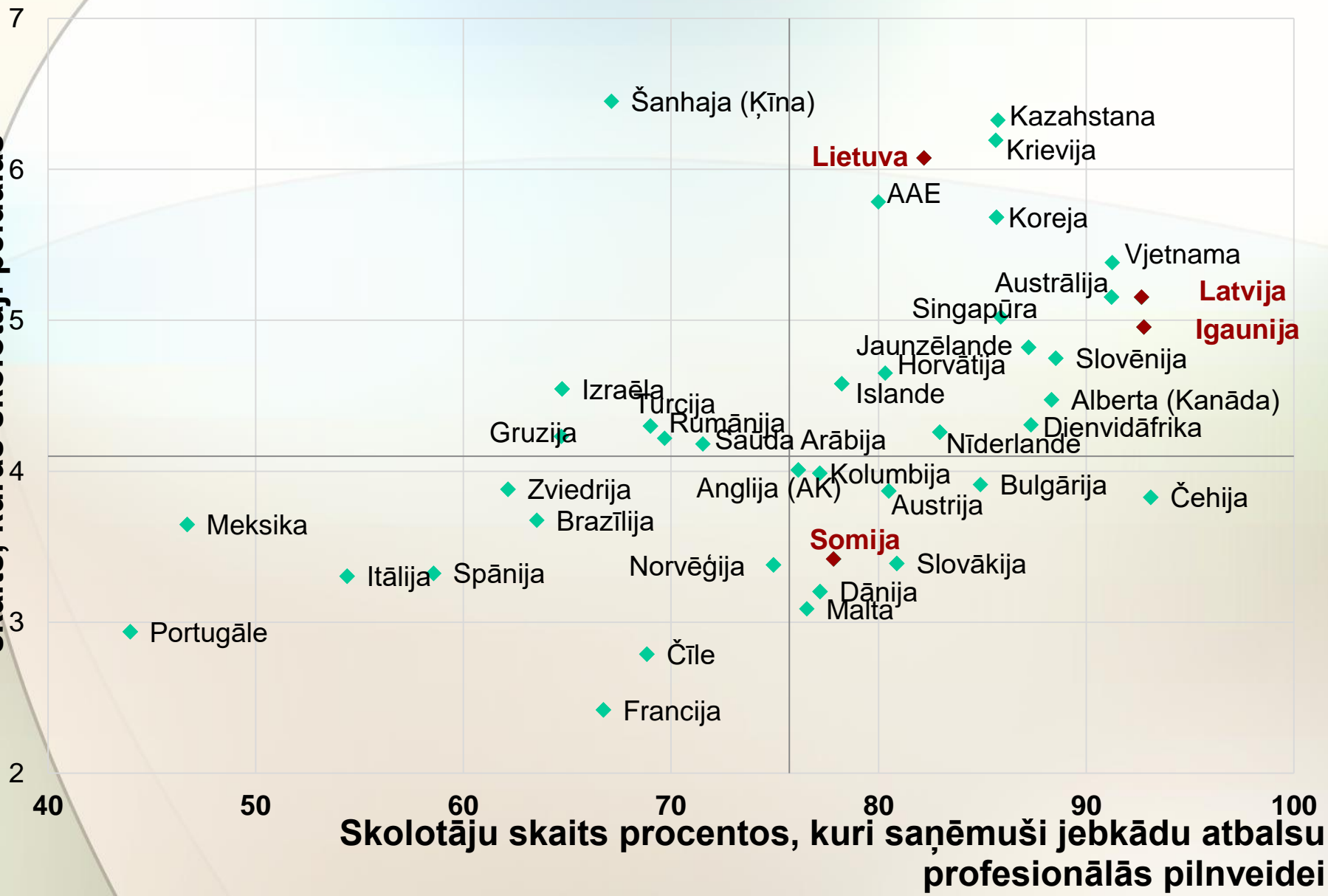
	Latvija	Igaunija	Somija	Lietuva
Klātienes kursi	95	+	-	●
Profesionālās literatūras lasīšana	81	+	-	+
Izglītības konferences	71	-	- -	-
Kolēģu un/vai pašnovērošana	61	-	- -	+
Darba vizītes citās skolās	58	- -	- -	+
Citas aktivitātes	39	+	-	++
Dalība skolotāju sadarbības tīklā	38	+	●	++
Darba vizītes uzņēmumos	31	-	-	+
Tiešsaistes kursi	30	+	-	++
Formālās kvalifikācijas programma	18	-	-	-

Atbalsts profesionālajai pilnveidei

Atbalsta veids	Latvija	Igaunija	Somija	Lietuva
Atbrīvošana no parastajiem mācīšanas darba pienākumiem	74	-	-	--
Nodrošinājums ar nepieciešamajiem pasākuma materiāliem	69	-	--	--
Nefinansiāli profesionāli labumi	38	--	--	--
Segtas vai vēlāk atlīdzinātas izmaksas	37	++	●	●
Nefinansiāls atbalsts pasākumiem ārpus darba laika	24	++	--	●
Nefinansiāls apbalvojums	22	●	--	--
Finansiāls atbalsts pasākumiem ārpus darba laika	14	++	--	-
Palielināta alga	9	+++	--	●

Profesionālā pilnveide un atbalsts tai

Vidējais profesionālās pilnveides aktivitāšu skaits, kurās skolotāji peidālās

Labākais prof. pilnveides pasākums

Pozitīvās profesionālas pilnveides raksturojums	Latvija	Igaunija	Somija	Lietuva
Tika papildinātas manas iepriekšējās zināšanas	97	●	●	●
Tika dota iespēja īstenot jaunās idejas un zināšanas manā klasē	84	+	●	+
Tika dotas iespējas aktīvi mācīties	80	●	-	-
Tika dotas iespējas mācīties kooperatīvi	74	●	●	+
Uzsvars bija uz inovāciju manā mācīšanas darbā	74	●	--	--
Pielāgots manām personīgajām attīstības vajadzībām.	73	++	++	++
Koncentrējās uz mana priekšmeta mācīšanu	72	+	-	-
Saskaņota struktūra	62	++	+	-
Tajā piedalījās lielākā daļa kolēģu no manas skolas	44	+	--	++
Tika piedāvātas aktivitātes pēc pasākuma	42	+	●	++
Pasākums notika manā skolā	39	++	-	++
Pasākums notika ilgākā laika periodā	28	++	-	-

Labākais prof. pilnveides pasākums

Pozitīvās profesionālas pilnveides raksturojums	Latvija	Igaunija	Somija	Lietuva
Tika papildinātas manas iepriekšējās zināšanas	97	●	●	●
Tika dota iespēja īstenot jaunās idejas un zināšanas manā klasē	84	+	●	+
Tika dotas iespējas aktīvi mācīties	80	●	-	-
Tika dotas iespējas mācīties kooperatīvi	74	●	●	+
Uzsvars bija uz inovāciju manā mācīšanas darbā	74	●	--	--
Pielāgots manām personīgajām attīstības vajadzībām.	73	++	++	++
Koncentrējās uz mana priekšmeta mācīšanu	72	+	-	-
Saskaņota struktūra	62	++	+	-
Tajā piedalījās lielākā daļa kolēģu no manas skolas	44	+	--	++
Tika piedāvātas aktivitātes pēc pasākuma	42	+	●	++
Pasākums notika manā skolā	39	++	-	++
Pasākums notika ilgākā laika periodā	28	++	-	-

Barjeras profesionālajai pilnveidei

Barjeras	Latvija	Igaunija	Somija	Lietuva
Profesionālā pilnveide ir pārāk dārga	38	●	●	++
Profesionālā pilnveide ir pretrunā ar darba grafiku	32	+	++	++
Nav laika ģimenes pienākumu dēļ	23	●	+	-
Atbilstoša profesionālā pilnveide netiek piedāvāta	21	+	++	++
Nav stimula piedalīties šādos pasākumos	20	-	+++	+
Nav darba devēja atbalsta	12	●	++	++
Neatbilst prasībām (piem., trūkst kvalifikācijas, pieredzes, darba stāža)	7	●	●	-

DARBĀ IEVADĪŠANA

Mentoru programmas

- **Skolu direktori uzskata, ka mentoringam ir augsta ietekme uz:**
 - **skolotāju pedagoģisko kompetenci (83%),**
 - **uz profesionālās identitātes stiprināšanu (54%),**
 - **uz skolotāju sadarbības uzlabošanu (77%),**
 - **kā arī uz mācīšanas atbalstu (79%)**

- **Skolotājiem mentori ir nozīmēti jaunajiem skolotājiem –
Latvijā – 16%, Igaunija – 10%,
Somijā – 17%, Lietuvā – 9 %**

- **Skolotājiem mentori ir nozīmēti –
Latvijā, Igaunija, Somijā – 4%
Lietuvā – 2 %**
- **Par mentoriem nozīmēti –
Latvijā – 9%, Igaunijā – 8%
Somijā – 5%, Lietuvā – 6%**

Darbā ievadīšanas pasākumi

Darbā ievadīšanas pasākums	Latvija	Somija
Vispārējā / administratīvā iepazīstināšana	88	81
Ieplānotas tikšanās ar direktoru un/vai pieredzējušajiem skolotājiem	86	67
Uzraudzīšana no direktora un/vai pieredzējušo skolotāju puses	77	19
Sakaru veidošana / sadarbība ar citiem jaunajiem skolotājiem	70	58
Klātienē kursu/semināri	66	11
Mācīšana komandā ar pieredzējušajiem skolotājiem	59	13
Portfolio / dienasgrāmatas / pierakstu žurnāli	55	2
Tiešsaistes kursi / semināri	29	2
Samazināta mācīšanas slodze	21	3
Tiešsaistes pasākumi	14	4

KOPSAVILKUMS

Demogrāfija

- Skolās ir ļoti maz vīriešu. Vai nav jāsāk diskusija par pozitīvo diskrimināciju?
- Skolās ienāk jaunie skolotāji, bet ātri skolas pamet. Vai bez direktoriem vēl kādam jāiesaistās?

Izglītība

- Pieaug skolotāju un skolu direktoru skaits ar maģistru diplomiem
- Ne visas skolas spēj piesaistīt augsti kvalificētos skolotājus (to vidū daudzas pamatskolas un lauku skolas)

Noslodze

- Skolotāji Latvijā vidēji nedēļā strādā mazāk stundas nekā Eiropas Savienībā kopumā
- Tomēr slodzes ir ļoti atšķirīgas. Pieaudzis skolotāju skaits, kuri strādā līdz 20 stundām nedēļā vai virs 50 stundām

Profesionālā pilnveide

- **Profesionālajā pilnveidē Latvijas skolotāji iesaistās bieži un kopumā ir apmierināti ar atbilstošiem pasākumiem**
- **Mazāk skolotāji ir apmierināti ar pasākumiem savā skolā un kopā ar kolēģiem, kā arī ilgākā laika periodā notikušiem**

Darbā ievadišana

- **Vērā ņemama ir Somijas pieredze – nav uzspiesta portfolio veidošana, stingra uzraudzība, bet uzsvars uz tīklošanos ar citiem jauniem skolotājiem**
- **Šāda pieeja var būt arī efektīva jauno profesionāļu noturēšanai skolā un profesijā**

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izglītības un zinātnes
ministrija

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Latvijas Universitāte
Pedagoģijas, psiholoģijas un
mākslas fakultāte

IZGLĪTĪBAS PĒTNIECĪBAS
INSTITŪTS

OECD TALIS 2018

ipi.lu.lv

oecd.org/talis

andrejs.geske@lu.lv